

1943-01-19

SENDER

Johannes Larsen

RECIPIENT

Christa Knuth

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Da

Date explanation:

Datoen er skrevet øverst på arket

General comment:

Avisudklippet ligger i kuverten med brevet

Sender's location:

Kerteminde

Sender info (seal, address, etc.):

Bynavnet er skrevet på kuvertens bagside

Recipient's location:

Knuthenborg pr. Bandholm

Recipient info (Transcript, Inscription, etc.):

Adressen er skrevet på kuvertens forside

Archive:

Brevet er i privateje

Trykt udgave:

Nej

Provenance:

Brevet ejes af en efterkommer af Christa Knuth

TRANSCRIPTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

Fru Lensgrevinde

Chr. Knuth

Knuthenborg

Bandholm.

[Håndskrevet på kuvertens bagside:]

Johannes Larsen

Kjerteminde

[I brevet:]

Kjerteminde 19 Jan. 1943.

Kære Grevinde!

Hermed Udklippet fra Nationaltidende. Tak for Laan. Jeg fandt 3 indrammede Fuglestudier som har været udstillede, og Glarmesteren sendte dem i Gaar, saa jeg haaber de maa naa frem i rette Tid. Nu kan Du jo vælge, og Du kan nok give 500 Kr for en af dem. Jeg glæder mig til at komme over og male nogle Billeder i Maj.

Mange Hilsner

Din hengivne

Johannes Larsen.

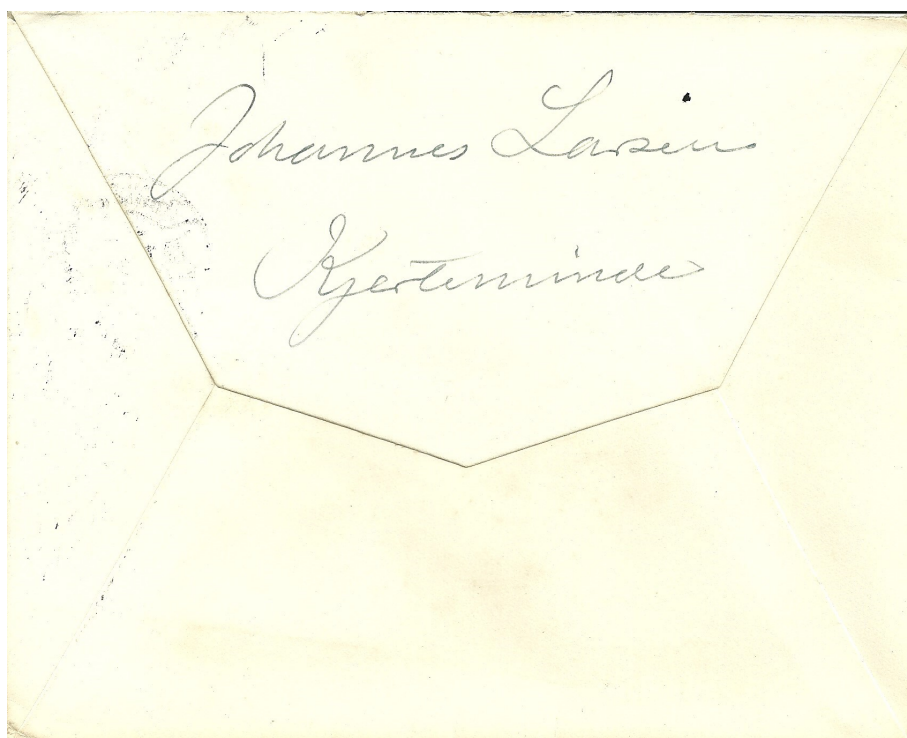
P.S. Jeg ved ikke om Du har faaet et lille grimt Takkekort. Det ser saadan ud, det er en meget daarlig Reproduktion, men jeg syntes ikke der var Tid at faa den lavet om

JL.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Kyøbenhavn 19 Jan. 1943.

Kære Grevinde!

Hermed Udskjæmt fra Nationaltidende.
Tak for Laan. Jeg fandt 3 indrømmelser
de Bugtestudier som har været udførelse,
og Glarmutten sendte dem i Gaar.
Saa jeg haaber de man naa frem i
rette Tid. Nu kan du jo vælge, og
du kan nok give 500kr for en af
dem. Jeg glæder mig til at komme
over og male nogle Billeder. May-
Mange Hilsener

Din hengivne

Johannes Larsen.

P.S. Jeg ved ikke om du har faaet et lille
grønt Tallekøt. Det er saadan ud, det
er en meget daarlig Reproduktion men jeg syntte
ikke du var Tid til at faa den lavet om
JL.

Johannes Larsen fejrer sin 75-Aarsdag hos sine kære Dyr

Et Besøg hos den fynske Maler paa Møllebakken i Kerteminde

MALBERN JOHANNES LARSEN, der i Morgen, Tredje-Juledag, d. 27. December fylder 75 Aar, er en fremragende Ornitolog. Det fremgår af hans berømte Fuglebilder, og naar man gæster ham i hans Villa paa Møllebakken i Kerteminde, faar man først og fremst sin Overbevisning om, at Kunstnærens Skrivelighed til Fugleverdenen ikke mindst er sig til den artistiske Künsten. Johannes Larsen siger selv, at hans Interesse for Dyr- og Fuglelivet gaar saa langt tilbage, som han kan huske, og i Aarens Løb har maanedvis forskelliges Slags Dyr og Fugle fundet et gæstfrit Asyl paa Møllebakken. Ved sit Giftemaal i 1861 med Metten Alhed Larsen, der døde i 1927, søgte Johannes Larsen Møllebakken, en idyllisk Plac paa 5 Tdr. Land, hvor d. a. Kerteminde's eneste tilbageværende Mølle har sin Plads. Møllen har Gustavsen bortforpagtet, og i dens middelehave Nærbel opførte han den store og smukke Villa, der siden har været hans Hjem. Hertil kom saa i 1916 en særlig Atelierydning. Hovedbygningens Bygmeister var Arkitekt Erik Finsen, mens Atelierværelset og Værkstedet, som Johannes Larsen selv kaldte den stilrene Bygning, er opført efter Tegning af Faaborg-Museets Bygmeister, Professor Carl Petersen.

Odderens Maaltid

Jeg træffer Johannes Larsen med en underværdig Følgevend, Skagbløen, i Munden. Paa Fødderne har han et Par solide Treksko, og fra Kikkeneet ser han lige hente en stor Skaal fyldt med Madroster.

— De kommer lige tilpas til, at De kan gaa med ud i Haven og se paa, jeg fodrer Odderen, det er paa Tide, min faar sin Aftensmad, siger den indøvede Maler. Og som sagt saa fort. Ude i Haven jober den lille søvre Odder af Henrykkeløse, da den ferre lukker sig ind i Buret til den og ætter alle Hærlighederne for den.

— Hvad faar Odderen at æde? spørger jeg.

— Ontrent alt, hvad Mennesker spiser, undtagen salt Kød og raat Kød, og spiser han ikke. Naar han kan faa Løsefrø, er han særlig lykkelig, inden det er ikke hver Dag, jeg har Tid til at gaa ned til Haven. Til Gengæld bliver der jo altid noget tilovers i Husodningen, som han kan faa.

— Hvorfænge har De haft den?

— I en 3-4 Aar vel. Jeg fik tre hvide smaa Unger fra Elise. Den ene døde, men de to lever endnu. Hunnen undveg fra mig for to Aar siden og bor nu inde i Haven, men hun kommer af og til paa Besøg hos sin Moder. Vi kan se hendes Spor i Haven, naar det har sneet.

De andre Husdyr

— Hvilke Husdyr har De ellers?

— Et Par Graas, en Sælgas og en Graasand. Aastrikken blev skudt, fordi den fløj ud. Det var lige i Andetjæntens Tid, saa det skulde jo gaa galt. De andre er stakket, saa de kommer ikke ned til Stranden. Endvidere har jeg fem Høns, et Høns og tre Høns, som kan Ræve og nogle Pastugle, der fløj frit omkring og undertiden satte sig paa Møllevingerne, et Syn, der vakte almindelig Beundring hos de forbi-passende. Men desuden har han engang ontrent et Aar haft en Rotte som Ven og Husfælle.

— Ja, det er rigtig nok, indrømmer han. Det var et af de første Aar, vi boede her, det maa have været i 1905. Det var en Rottunge, der var faldet ned om Vinteren, og vi troede, den var frosset ihjel. Den blev saa lagt hen i Krogen ved Kikkoløven, og efter nogen Tids Forløb kom der Lav i den. Jeg havde den vel et lille Aars Tid, og den blev fodret efter alle Kunstners Regler. Rotter æder jo alt muligt. Til sidst blev den dog noget mættik, og saa blev den smidt ud. Det var, mens jeg havde Værkstedet paa første Sal i Villan. En Dag var den kommet op paa Bordet, ved hvilket jeg sad og arbejdede, og saa bed den mig i Haanden. Det syntes jeg var utaknemmeligt gjort, og saa blev den smidt ud, men den kom omgaaende ind igen.

— Hvordan slap De saa af med den?

— Det var en Dag, min Broder kom herover. Saa vilde han hjælpe til med at fange den. Han brugte en Gærdstang, og den kom han til at ramme. Rotten saa haardt ned, at den døde af det.

Værkstedet

Vi gaar over i Værkstedet, der kun ligger nogle Skridt fra Hovedbygningen. Iden blusser lystigt i den store Kikkolov, ved hvis Side Dværghesten, som Johannes Larsen har baaret med herover, straks søger sit Leje for Natten.

Johannes Larsen arbejder flittigt hver eneste Dag, men — som han siger — paa denne Aarstid er det jo næsten kun Formiddagen, der kan udnyttes, fordi det bliver saa tidligt mørkt.

— Det er Forarbejdet til Lottet Kongens Bibliotek paa Christiansborg, oplyser Kunstneren.

— Kan De faa nok Farver i disse Tider?

— Det kniber lidt med Akvarelfarver, hvorefter jeg ikke har maaket noget til, at der skulde være Mangt paa Oleifarver. Det er næsten værre at skaffe Papir.

— Det er Forarbejdet til Lottet Kongens Bibliotek paa Christiansborg, oplyser Kunstneren.

— Kan De faa nok Farver i disse Tider?

— Det kniber lidt med Akvarelfarver, hvorefter jeg ikke har maaket noget til, at der skulde være Mangt paa Oleifarver. Det er næsten værre at skaffe Papir.

— Det er Forarbejdet til Lottet Kongens Bibliotek paa Christiansborg, oplyser Kunstneren.

— Kan De faa nok Farver i disse Tider?

— Det kniber lidt med Akvarelfarver, hvorefter jeg ikke har maaket noget til, at der skulde være Mangt paa Oleifarver. Det er næsten værre at skaffe Papir.

Vægmaleri paa Spisestuens Endevæg.

Værkstedet faar Lys ind fra et smukt vindue i Nordenden.

— Jeg har aldrig brugt Ovalsya, jeg bryder mig ikke om den Belysning, siger Johannes Larsen, der videre fortæller, at han har ladet den Vinterhave, der oprindelig hørte til Værkstedet, omforme til en smagfuld Voliere for Fuglehus, der rummer mange forskellige Slags Fugle, bl. a. Undulater og Kanariefugle samt ogsaa en Del danske Fugle. Han har ikke Tid paa dem, men der er allerede indtalt halvt Hundrede Stykker.

Johannes Larsen ved et af sine Fuglebur.

Da vi naar over til Hovedbygningen, bliver Johannes Larsen modtaget af Børnebørnene, der med Jubel kommer ham i Møde og naturligvis skal drøfte Juleforberedelserne med Bedstefar.

— Ja, jeg har, som De ser, tre Børn her, men desuden har jeg fire i Sverige. Min yngste Søn, der er gift med en Datter af Maleren Peter Hansen, bor paa en Gaard, som min Far købte først i Halvfjerdserne. Den ligger

Mit Blik falder paa to Marsvin, udskåret i Træ, og Johannes Larsen oplyser, at han i 1896-1910 lavede 6 af den Slags Arbejder, nemlig foruden Legende Marsvin: „Brød med Mus“, „Hermelin“, „Solroset“, „En Lærker“ og „Stilla“. Man forundres over den legende Lethed, hvorefter dette Arbejde synes formet, og man faar vel at betragte dette Værk en klar Formodning paa Johannes Larsen store kunstneriske Formaaen.

Ogsaa stor Bogsamling

For at give det rigtige Billede af Mennesket Johannes Larsen, men man føjer til, at han har en meget stor og ældgammel Bogsamling, der naturligvis rummer alle de store Værker, han selv har illustreret, men loyrligt et rigt Udvalg af dansk og fremmed Litteratur.

— Ja, jeg leser jo en Del, siger den 75-aarige Kunstner, der i hele sin Stræben synes at følge det Motto, som hans Landsmand og senere Forstand, nu afdøde Forstander Jørgen Petersen, Dalum Landbrugsskole, formode: Alting færdigt, hvorefter dette Arbejde søger Johannes Larsen stadig uddybet, og de tre sidste store Vintre har været ham rig Lejlighed dertil. Fra hele Norden drog Fuglelokket ad paa en Mængde af dem samlede sig paa Langøen i Kerteminde, hvor man Dag efter Dag selv i den mest indøvede Kilde kunde se Johannes Larsen forsynet med Kikkert og Malergrøjer gaa „Studer i Marken“. Og naar Kerteminde-fiskerne fanger et sjældent Dyr i deres Net, er det en selvfølgelig Ting, at Johannes Larsen bliver taget med paa Raad, naar Arten skal bestemmes.

Mit sidste Spørgsmaal, inden jeg forlader det hyggelige Kunstnerhjem, lyder saaledes:

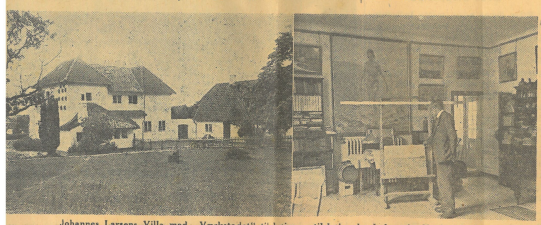
— Skal der være stor Fæst paa 75 Aars Dagen?

— Jeg laver ikke nogen Fæst, absolut ikke. Havde det ikke været paa Grund af Forholdene, havde jeg nok været et andet Sted.

— I Sverige?

— Ja, akkurat. Jeg havde ogsaa faaet tilsendt Blanketter til Ansøgning om Indrejsetilladelse, men da det kom til Stykket, udgjaldte jeg dem ikke.

— Naa, det er dog vist noget overdrejet, jeg har da kun de to her, hver Bølg for en Kanariefugl, og saa et over i Voløden. Det betyder jeg til at fodre Fuglene i, naar jeg vil have fat i nogle af dem.

Johannes Larsens Villa med Værkstedet til højre — til højre det Indre af Værkstedet.

Samler af Fuglebur?

Met jeg peger paa to store Fuglebur paa Skrivebordet, siger jeg:

— Der bliver sagt, at De samler paa Fuglebur.

— Naa, det er dog vist noget overdrejet, jeg har da kun de to her, hver Bølg for en Kanariefugl, og saa et over i Voløden. Det betyder jeg til at fodre Fuglene i, naar jeg vil have fat i nogle af dem.